

CAPUT VII.

Remedia ad Coli dolorem.

ET si laxius intestinum dolere consuevit, quod *καλον* nominant, cum id nihil nisi genus inflationis sit, id agendum est, ut concoquat aliquis, ut lectione, & aliis generibus exerceatur. Utatur balneo calido, cibus quoque & potionibus calidis, denique omni modo frigus evitet, item dulcia omnia, leguminaque, & quicquid inflare consuevit.

De quo
doloris
colici
genere
Celsus
agar.

¶ Non de eo colici doloris genere **CELSUS** hic agit, quem laxioris intestini inflammatio, aut facta ab acribus excrementis erosio movet, sed qui causam sequitur frigidam, sive crudus

aliquis vapor intestini membranas distenderit, sive etiam præfrigidus humor, qualis ante omnia, vitrea pituita est, sua qualitate violentia perstrinxerit. Scilicet inæqualis intemperies novissimam hanc doloris speciem Authore GALENO efficit, quem idem in se ipse acutissimum expertum narrat, Colo vitrea pituita obfesso. Neque verò est quod magnopere quis miretur tam atroces dolores intestinis accidere posse: Nam horum tunicæ quia ex villis nervaceis constant, exactissimum tactus fortitæ sunt sensum, qui sensus sub hoc morbo adeò sæpe graviter afficitur, ut multos coegerit doloris immanitate victos, vitæ suæ durius consulere. Coli dolorem hunc ferè invehunt, frigora, assidua ventris cruditas, edulia poculaque tum frigida tum flatulenta, ipsaque subinde Coli intestini naturalis, aut fortuita frigiditas. Ad hujus ergo symptomatis *ωσφύλαξι* quidnam conducibilius sit, quam per claram lectionem aliasque exercitationes tum ventriculi tum reliqui corporis totius concoctionem moliri. Quid denique optatius, quam Coli intemperiem calidis, & balneis & edulibus potionibusque infringere, ipsumque corpus, frigidi aëris inclementiæ subtrahere, tum ea fugere genera ciborum, quæ dolorem, si is non est, excitare, si est, intendere consuerunt, cujus ordi-

*Galenus
de inæquali in-
temperie.
Idem 2.
loc. aff.*

*Intestini
nis quare
dolor
adeò gra-
vis acci-
dat.
Quæ cau-
sæ dolo-
ris colici,*

*Auxilia,
quibus
Coli do-
loribus
occurri-
tur,*

*Dulcia
Coli do-
loribus
inimica.*

Inflantia
Colo do.
lenti in-
misa

nis omnia habentur dulcia, eo quod sua natura cum sunt multum aërea ac spirituosâ inflationes movent. Pariaque his sunt ad inflandum omnia penè legumina, in quibus facile princeps est faba. Cætera quibus inflandi vis inest, usu observanda sunt, utpote omnia jurulenta, omnia pingua, mustum, & id vinum cui nihil ætatis accessit, tum recens crassaque cerevisia, ficus virides, uvæ recentes, omnisque caseus, lac, rapæ, bulbi, & ejus farinæ sexcenta alia.

CAPUT VIII.

Quæ agenda sint stomacho laborantibus.

SI quis verò stomacho laborat, legere clarè debet, post lectionem ambulare, tum pila, vel armis aliove quo genere, quo superior pars movetur exerceri, non aquam, sed vinum calidum bibere je-